

'Moedig arrest' van Hof over Srebrenica

Geplaatst: 5 juli 2011 19:13, laatste wijziging: 5 juli 2011 19:49

Lianne Sleutjes

DEN HAAG - Een moedig arrest van het Hof over de aansprakelijkheid van Nederland voor de dood van drie moslims na de val van Srebrenica, vindt hoogleraar aansprakelijkheidsrecht en mensenrechten Cees van Dam.

Nederland is aansprakelijk voor de dood van drie moslims die na de val van Srebrenica zijn vermoord door Serviërs. Hoogleraar aansprakelijkheidsrecht Cees van Dam: 'Het Hof zegt: "Al doe je iets met goede bedoelingen, je moet toch voor de schade opdraaien als je het echt verkeerd doet". Het gaat hier wel om Srebrenica. Omdat dit zo gevoelig ligt in Nederland, denken rechters hier wel drie keer over na.'

Met dit arrest is volgens Van Dam een psychologische en politieke barrière geslecht. Eerder wees een lagere rechtbank aansprakelijkheid af omdat Dutchbat destijds formeel onder de vlag van de Verenigde Naties zou hebben geopereerd. Volgens het Hof blijkt uit onder meer Nederlandse opdrachten aan de militairen dat dit niet het geval was.

redden

Inhoudelijk verrast de uitspraak Van Dam, die doceert aan het King's College in Londen, niet. 'In het aansprakelijkheidsrecht gaat het om de feitelijke zeggenschap die je hebt. Het Hof toont aan dat de Staat controle had over Dutchbat omdat Nederland zich na de val van de enclave bemoeide met de militairen en met de evacuatie van de vluchtelingen.' Zo gaf toenmalig defensie-minister Voorhoeve de Dutchbat-overste Karremans de opdracht; 'Red wat er te redden valt'. Ook mochten de militairen van Voorhoeve niet meewerken aan scheiding van mannen en vrouwen zoals de Serviërs wilden na de val van de moslimenclave Srebrenica.

Onder de 7000 moslims die de Bosnische Serviërs in juli 1995 vermoordden, waren drie mannen die hun toevlucht hadden gezocht op de compound van Dutchbat. Ze mochten daar echter niet blijven van de Nederlandse militairen. Een van de drie was een elektriciën die voor de militairen werkte, de andere twee waren een broer en de vader van de tolk van Dutchbat. In de middag van 13 juli 1995 moesten zij het kamp verlaten.

Op dat moment wist Dutchbat, zo beargumenteert het Hof, van meerdere incidenten waarbij de Bosnische Serviërs buiten de compound mannelijke vluchtelingen hadden mishandeld of gedood. De Nederlandse militairen wisten dus dat de drie gevaar konden lopen, maar ze kregen geen VN-passen die hen mogelijk het leven hadden kunnen redden. Terwijl die volgens het Hof gewoon op het kamp gemaakt hadden kunnen worden.

beperkingen

Niet iedere nabestaande van Srebrenica-slachtoffers kan aan dit arrest rechten ontleen. Van Dam wijst op de beperkingen die het Hof aangeeft. 'Het gaat alleen om mensen die op de compound waren, dus niet degenen die er buiten zaten. Verder is bepalend: vanaf welk moment wist men dat het mis kon gaan. Op het tijdstip dat de drie mannen weg moesten, wist Dutchbat dat ze buiten de compound gedood of onmenselijk behandeld konden worden.'

Voor nabestaanden van slachtoffers die van de compound zijn gestuurd, kan het arrest echter een 'niet geringe steun in de rug zijn', denkt Van Dam. Het Hof wijst volgens hem niet naar een persoon of een paar individuen die steken hebben laten vallen. 'Het is een hele organisatie die het niet goed heeft gedaan. Het was onder de maat van Dutchbat, maar die viel onder de verantwoordelijkheid van de Staat. Dus wordt het de Staat aangewreven.'

Of dit gevolgen heeft voor de Nederlandse deelname aan vredesmissies, kan de hoogleraar niet overzien. 'Dat is een politiek punt. Het Hof zegt: 'Al doe je iets met goede bedoelingen, je moet toch voor de schade opdraaien als je het echt verkeerd doet.' Dat geldt dus ook voor de Staat in vredesoperaties. Maar Srebrenica was een zeer uitzonderlijke situatie met een bijzondere impact. Het is dus maar de vraag of dit arrest veel invloed zal hebben op andere vredesmissies.'